

Voorwoord

Achtergrond

Ontwikkelingen

Financiële impact

Kadernota 2027

Omgevingsdienst Twente

Voorwoord

Voorwoord

Achtergrond

Ontwikkelingen

Financiële impact

2

PAGINA TERUG

PAGINA VOORUIT

Als kersverse directeur bied ik hierbij, namens de gehele Omgevingsdienst Twente (OD Twente), de Kadernota 2027 aan. Het beleid van de afgelopen jaren blijven we continueren: rechtmatig begroten en inzet van personeel op de taken die één op één aansluiten bij de bestuurlijke uitgangspunten. Scenario 2: “De nullijn; rekening houdend met wettelijk verplichte taken” is vorig jaar bestuurlijk als uitgangspunt gekozen voor de Programmabegroting 2026 en zullen we ook voor 2027 hanteren. De stijging van de producten in deze kadernota is het gevolg van de autonome groei van onze bestaande taken. We pakken geen nieuwe taken op.

De ontwikkelingen liggen naast de wettelijke kaders als de Omgevingswet en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), ook op het gebied van algemene maatschappelijke ontwikkelingen en beleidsontwikkelingen die op landelijk, regionaal en lokaal niveau worden ingezet. Deze ontwikkelingen kunnen in het volgende kalenderjaar of de jaren daarna leiden tot een wijziging in het aanbod van onze producten- en dienstencatalogus (PDC) richting de opdrachtgevers van de OD Twente, dan wel in onze bedrijfsvoering. We verwachten dat de vraag naar adviesproducten blijft toenemen. Samen met onze deelnemers zullen we daar invulling aan geven, waarbij de behoefte aan uitbreiding van gekwalificeerd personeel ook in de komende jaren een belangrijk onderwerp is.

In deze kadernota schetsen wij, naast enige achtergrondinformatie, op hoofdlijnen de ontwikkelingen die wij voor 2027 voorzien. In het oog springende ontwikkelingen met een financiële impact:

- Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de vraag naar producten op het gebied van bodem en adviezen op het snijvlak van milieu en ruimtelijke ordening flink gestegen. Dit heeft met name effect op de inzet van de specialistische kennis die wij in huis hebben, zoals geur, geluid, lucht, flora en fauna, externe veiligheid en bodem;
- De Business Intelligence (BI)-strategie, als één van de robuustheidscriteria, geven we verder vorm in concrete projectplannen met een wezenlijke bijdrage aan de externe en interne informatievoorziening;
- De landelijk gefaciliteerde specifieke uitkeringen (SPUK) worden hoogstwaarschijnlijk gecontinueerd. Samen met onze deelnemers hebben we de afgelopen jaren goede resultaten geboekt wat betreft de energie-opgaven. Daarom is het aannemelijk dat cofinanciering door de deelnemers een voorwaarde blijft om de doelstellingen met betrekking tot energie-opgaven te realiseren.

Deze ontwikkelingen bespreken we in het algemeen bestuur en nemen we op in de Programmabegroting 2027 (en in het meerjarenperspectief dat daarvan deel uitmaakt). Voor 15 april 2026 ontvangen de raden en staten van de deelnemers de kadernota. Informatie is op te vragen bij onze directiesecretaris via info@odtwente.nl.

De bovenstaande ontwikkelingen zijn, naast de overige ontwikkelingen vanuit de deelnemers en wet- en regelgeving, mooie opgaven die ons helpen actief bij te dragen aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

Met vriendelijke groet,

Martijn Luikens
Directeur Omgevingsdienst Twente

Voorwoord

Achtergrond

Ontwikkelingen

Financiële impact

3

PAGINA TERUG

PAGINA VOORUIT

Achtergrondinformatie OD Twente

De Omgevingsdienst Twente is een gemeenschappelijke regeling (GR) die als zelfstandige organisatie in opdracht van alle Twentse gemeenten en de provincie Overijssel milieutaken uitvoert op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies. We opereren binnen de kaders die onze deelnemers schetsen (verplicht uniform regionaal VTH-beleid Twente) en de door het Rijk vastgestelde wettelijke eisen. We dragen hierdoor bij aan een veilig, gezond en duurzaam Twente.

De basis om onze opdracht goed uit te voeren is onderling vertrouwen met heldere doelstellingen. Deze zijn geformuleerd in uitvoeringsagenda's per deelnemer op productniveau, met een daarbij passend managementinformatiesysteem. We werken continu aan relatiebeheer, communicatie en de vastlegging van processen en werkafspraken met alle betrokken partijen. Ook de komende jaren blijven we samen met onze opdrachtgevers zoeken naar mogelijkheden om onze processen integraal te verbeteren.

Robuuste OD Twente

In maart 2023 is het IBP (Interbestuurlijk Programma) VTH gepresenteerd als uitwerking van het IBP VTH programmaplan. Het IBP VTH programmaplan is als initiatief tot stand gekomen naar aanleiding van het rapport van de commissie Van Aartsen "Om de leefomgeving, omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur" (op 4 maart 2021 gepresenteerd). Het IBP VTH geeft uitvoering aan de afspraken die het Rijk, gemeenten en provincies hebben gemaakt om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van de milieuregels in Nederland te verbeteren. Het beoogde resultaat hiervan is het merkbaar verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en het verminderen van vermijdbare milieuschade.

De belangrijkste pijler in dit programmaplan is de pijler robuustheid, oftewel: wanneer ben je een robuuste en zelfstandige omgevingsdienst? Om als zelfstandige en robuuste omgevingsdienst te functioneren moeten we voldoen aan de robuustheidscriteria. Dat is géén vrije keuze, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) bereidt wetgeving voor om de robuustheidseisen vast te leggen. Het algemeen bestuur (AB) heeft uitgesproken en besloten een zelfstandige en robuuste OD Twente te ambiëren.

Voorwoord

Achtergrond

Ontwikkelingen

Financiële impact

Om robuust te kunnen zijn, zetten wij op dit moment de laatste stappen van ons verbeterplan uit 2024. In de voortgangsrapportages die wij opstelden, en die door het ministerie van I&W zijn beoordeeld en becommentarieerd, benoemen wij de volgende facetten die we moeten realiseren voor 1 april 2026:

- We moeten voldoen aan de gestelde kwaliteitscriteria voor onze medewerkers en de processen;
- We moeten een Business Intelligence (BI)-strategie hebben vastgesteld;
- De deelnemers moeten de directeur van de OD Twente een uniform mandaat geven die betrekking heeft op alle ingebrachte VTH-milieutaken zoals opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling OD Twente.

De noodzakelijke financiële consequenties die voortkomen uit de robuustheidscriteria worden verwerkt in de Programmabegroting 2027.

Financiering

De begroting is ingericht op basis van vijf programma's waarbij het grootste deel van de programma's vraaggestuurd is vanuit de deelnemers in relatie tot de 19.000 bedrijven in Twente.

Eén van de doelstellingen is rechtmatig begroten, waarbij we structurele en definitief toegekende incidentele baten en lasten in de begroting opnemen. De begroting is zodanig ingericht dat alle begrotingsposten aansluiten op de opgaven. Er zijn geen begrotingsposten opgenomen die (nog) vrij te interpreteren zijn of structureel vrije bestedingsruimte bevatten. De huidige financieringsystematiek (afrekening op directe gerealiseerde uren) is gebaseerd op het bestuurlijk vastgestelde kader van het project herijking financiering uit 2022. Deze systematiek geldt sinds de Begroting 2024. Destijds is besloten om na drie boekjaren, in 2027, een evaluatie uit te voeren. Door de stijgende vraag naar bestaande producten binnen het huidige takenpakket willen we deze evaluatie vervroegen. Daarom willen we in 2026 het bestuur voorstellen eerder te starten.

De lasten bestaan voor 94% uit vaste lasten, waarvan 87% bestaat uit vaste lasten op basis van het personeelsbestand zoals deze in de gezamenlijke herijking is vastgesteld. De componenten huisvesting, ICT, innovatie (robuustheids criterium) en opleidingen (robuustheids criterium), totaal 11%, zijn een essentieel onderdeel van de bedrijfsvoering en zijn als vaste lasten onlosmakelijk verbonden aan de uitvoering van de taken. De post 'onvoorzien' is de enige begrotingspost die als vrije ruimte kan worden bestempeld, maar die is noodzakelijk voor onvoorzien uitgaven.

Toekomstvisie 2030

Begin 2024 heeft de visitatiecommissie van Omgevingsdienst NL de OD Twente gevisiteerd. Eén van de aanbevelingen was om een nieuwe toekomstvisie vast te stellen, zodat de OD Twente zich ook voorbereidt op een nieuwe fase. De visievorming is voortvarend opgepakt en dit heeft ertoe geleid dat het AB in de zomer van 2025 unaniem heeft ingestemd met de nieuwe toekomstvisie. De ontwikkelingen naar aanleiding van de visie worden de aankomende periode samen met onze deelnemers uitgewerkt en eventuele financiële consequenties worden indien nodig bestuurlijk voorgelegd.

Ontwikkelingen

Voorwoord

Achtergrond

Ontwikkelingen

Financiële impact

5

PAGINA TERUG

PAGINA VOORUIT

In dit hoofdstuk gaan wij in op de belangrijkste ontwikkelingen met financiële impact voor de OD Twente en haar deelnemers. Naast de ontwikkelingen in de programma's schenken we ook aandacht aan een duurzame bedrijfsvoering en aan onze toekomstvisie.

Toename vraaggerichte producten

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontvangt de OD Twente veel meer vraaggerichte producten vanuit de samenleving, maar ook van de deelnemers. Op het gebied van bodem zijn meer activiteiten melding- of informatieplichtig geworden. Dit leidt tot meer toets- en toezichtmomenten. Daarnaast neemt het aantal aanvragen op het snijvlak van ruimtelijke ordening en milieu flink toe.

Onder invloed van de Omgevingswet zijn alle deelnemers begonnen met het opstellen van omgevingsvisies en omgevingsplannen. Al deze ruimtelijke ontwikkelingen bevatten een milieudeel, bijvoorbeeld op het gebied van geur, geluid, lucht, flora en fauna, externe veiligheid, en bodem. Hierdoor worden veel meer adviezen en projecten aangevraagd dan voorzien in de herijkte begroting van 2024. Ondanks een bezetting conform onze begroting op deze specialistische functies, leidt de stijgende vraag opnieuw tot langere doorlooptijden dan wenselijk is. Anderzijds zien we dat de bezetting op het programma Toezicht nog steeds lager is dan wenselijk, ondanks de arbeidsmarktcampagne. Dit leidt tot verschuivingen in de producten onder het programma Toezicht.

Het ontwikkelspoor 'beleidsontwikkeling/beleidsinitiatie' uit de toekomstvisie is nu al concreet. De OD Twente vervult meerdere voorzittersrollen bij regionale overleggen op het gebied van energie en duurzaamheid, bodem en regionaal VTH-beleid. Voorbereiden van dit milieubeleid wordt een steeds

natuurlijkere rol die wij innemen op verzoek van deelnemers. In de Begroting 2027 leggen we het bestuur voor wat de impact is van deze stijgende vraag binnen het primaire proces en bij beleidsontwikkeling. Daarnaast vindt een evaluatie van de deelnemersbijdrage plaats, zoals is vastgesteld bij herijking van de financiering 2024.

Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water (KRW) legt vast welke kwaliteitsdoelen gelden voor chemische stoffen en ecologische waarden in Nederlandse watersystemen. In 2000 zijn de afspraken op Europees niveau gemaakt en in december 2027 moeten we voldoen aan de doelstellingen die Nederland heeft ingebracht. De OD Twente heeft een impactanalyse opgesteld. Onze inschatting is dat de KRW bij zo'n 600 producten per jaar relevant zal zijn. De komende maanden krijgen we in beeld hoe we vergunningen KRW-bestendig maken, wat nodig is voor toezicht en handhaving en voor de opslag en het gebruik van data. De impact nemen we op in de Begroting 2027.

Voorwoord

Achtergrond

Ontwikkelingen

Financiële impact

6

PAGINA TERUG

PAGINA VOORUIT

Energie en duurzaamheid

Controle op afvalstromen is ondertussen een vast onderdeel en specialiteit van onze organisatie geworden. Kennis vanuit dit toezichtgebied gebruiken we ook om circulariteit te bevorderen. Door middel van data-analyses zetten we de toezichtcapaciteit op de juiste plekken in en weten onze adviseurs hoe ze afvalstromen kunnen inzetten als grondstromen.

De subsidies vanuit het Rijk onder de naam SPUK THE worden waarschijnlijk voortgezet middels een nieuwe SPUK. Wij hebben recht op deze middelen wanneer de gemeenten de bijdrage op het gebied van energiebesparing op hetzelfde niveau houden als de afgelopen tijd. Gezien het structurele karakter van deze middelen, ondertussen meer dan zes jaar, worden de middelen vanuit de deelnemers voor energiebesparing vanaf 2027 structureel opgenomen in de begroting van de OD Twente.

Duurzame bedrijfsvoering

Wij streven naar een situatie waarbij de opgaven (taken) en de hiervoor beschikbare middelen duurzaam op elkaar zijn afgestemd. De huidige maatschappelijke ontwikkelingen borgen we in onze bedrijfsvoering, waarbij kwaliteit en efficiëntie twee

belangrijke pijlers zijn. Ontwikkelingen vanuit AI, Robotic Process Automation (RPA), BI en managementinformatie, zowel intern als voor de deelnemers, integreren we op een effectieve wijze in onze bedrijfsvoering. We ontwikkelen een visie en een strategie die aankomend jaar leidt tot een programma dat bijdraagt aan deze ontwikkelingen.

Projecten

Eén van de opgaven voor het programma Projecten is het ontwikkelen van projectmatig werken. De afgelopen jaren zijn veel projecten gestart en afgerond. De projecten zijn in meerdere categorieën onder te verdelen, maar extern gefinancierde (subsidies Rijk/Omgevingsdienst NL) en intern gefinancierde projecten (deelnemers) zijn de belangrijkste categorieën. Door het groeiende aantal projecten is een eigen projectstructuur noodzakelijk om kwaliteit, kennis en doelstellingen te waarborgen. De belangrijkste doorontwikkeling is dat de aansturing en resultaatverantwoordelijkheid binnen de OD Twente wordt ingevuld en dat daardoor minder behoefte is aan externe inhuur op dit gebied.

Voorwoord

Achtergrond

Ontwikkelingen

Financiële impact

7

PAGINA TERUG

PAGINA VOORUIT

Financiële impact

Voor de deelnemersbijdrage in 2027 moeten we, naast de jaarlijkse indexatie, ook rekening houden met de volgende aanvullende factoren:

- Investerings op het gebied van personeel en ICT-software in relatie tot onze BI-strategie (o.a.: AI, RPA en managementinformatiesysteem), om de kwaliteit en efficiëntie in onze bedrijfsvoering en primaire proces te borgen. Deze investeringen geven we vorm in samenwerking met andere omgevingsdiensten, ketenpartners en onze leveranciers. We maken inzichtelijk welke kosten de komende jaren te verwachten zijn;
- Investerings in kennis en personeel om te kunnen voldoen aan de stijgende vraag naar bestaande producten. En zodat we eind 2027 voldoen aan de Europese doelstellingen en de Nederlandse doelstellingen met betrekking tot de KRW.

Naar aanleiding van de zienswijzen op de Begroting 2026 over de indexaties, heeft zowel ambtelijke als bestuurlijke afstemming plaatsgevonden tussen gemeenten. Wij wachten momenteel op het indexatievoorstel van de Twentse gemeenten. Voor de loonkosten geldt dat in ieder geval de gevolgen van de cao SGO worden meegenomen. Een onderdeel van deze cao is tevens dat een woon-werkregeling moet worden vastgesteld. Dit nemen we mee in een verdere uitwerking van de Begroting 2027.

Voorwoord

Achtergrond

Ontwikkelingen

Financiële impact

8

PAGINA TERUG

COLOFON
odtwente.nl

Lay-out studio SIEN